

Què és i quines funcions té la Policia Marítima

La Policia de la Generalitat–Mossos d'Esquadra ha creat la nova Policia Marítima per donar resposta a les funcions policials en l'àmbit marítim com a policia integral a tot el territori català, actuant d'acord amb el marc competencial vigent i amb vocació d'assolir competències plenes en la investigació de delictes, en seguretat ciutadana i en l'ordre públic, així com de policia administrativa.

La unitat depèn de la Comissaria General de Mobilitat i té, entre d'altres, les següents funcions:

- La vigilància, patrullatge i control de les aigües marítimes per prevenir la comissió de delictes i les infraccions administratives en l'àmbit marítim.
- La protecció, auxili i informació als usuaris de les instal·lacions portuàries així com el suport i auxili a les persones i embarcacions que ho necessitin.

- La denúncia de les infraccions administratives en l'àmbit de la reglamentació nàutica sobre les tres marines objecte d'actuació: marina comercial, pesquera i esportiva.
- La inspecció i control dels entorns naturals marítimes i la persecució de les activitats que atemptin contra la normativa mediambiental.
- El salvament marítim, en col·laboració amb la resta d'organismes i institucions que hi participen.
- La col·laboració i auxili mutu amb altres forces i cossos de seguretat que, en ús de les seves competències, comparteixen l'espai marítim amb el cos de Mossos d'Esquadra.
- La investigació de delictes de fets esdevinguts en terra ferma que puguin derivar en medi aquàtic, així com aquells delictes que transcorrin entre els medis terrestre i marítim. Les investigacions provinents de requeriments de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, i aquelles que es realitzin en col·laboració amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

Aquestes funcions es basen en una estratègia centrada en la proximitat, el servei a la ciutadania, la prevenció, la col·laboració i coordinació i els aspectes assistencials i d'auxili en l'entorn marítim.

La Policia de la Generalitat–Mossos d'Esquadra ha creat la nova Policia Marítima per donar resposta a les funcions policials en l'àmbit marítim com a policia integral a tot el territori català

Com va nèixer la Policia Marítima

El projecte de Policia Marítima es va iniciar a finals de l'any 2019 amb l'objectiu de crear un servei específic que desenvolupés la seva activitat en l'àmbit marítim i portuari arreu del litoral català, donant un pas per proporcionar un sistema de seguretat integral, continuat i amb presència a tota la costa catalana amb policies especialitzats, dotats de recursos adequats per al desenvolupament de les seves tasques.

Respecte dels Ports de la Generalitat (de gestió directa i indirecta) hi ha una oferta total de 12.352 amarradors. D'aquest total, el 63,7% tenen capacitat per embarcacions de fins a 8 metres d'eslora, mentre que el 27,5% poden ubicar naus d'entre 8 i 12 metres d'eslora.

Una de les primeres accions dutes a terme pel desenvolupament del projecte va ser la configuració de la distribució territorial del servei de policia marítima, amb la corresponent distribució d'efectius i bases nàutiques arreu el litoral. En aquest sentit, s'escollí la divisió del litoral en tres zones basat en el model establert per la Direcció General de Transports i Mobilitat de la Generalitat de Catalunya: Àrea Marítima Nord, Àrea Marítima Centre i Àrea Marítima Sud amb les corresponents bases nàutiques policials a les localitats de Palamós, Vilanova i la Geltrú i L'Ametlla de Mar, respectivament.

La costa catalana té una longitud de nord a sud de 580 km i en tota aquesta franja es duen a terme multitud d'activitats que impliquen un impacte a nivell econòmic i social que necessàriament condicionen la planificació i distribució territorial de la policia.

La majoria d'aquestes activitats es realitzen en les infraestructures portuàries distribuïdes per tot el litoral català. En total, segons IDESCAT (últimes dades disponibles de 2017), hi ha un total de 80 instal·lacions portuàries a Catalunya si es tenen en compte els ports esportius (25), ports comercials/ industrials (4), marines (2), dàrsenes esportives (16), dàrsenes pesqueres (19), dàrsenes comercials (3), embarcadors (4) i 11 instal·lacions marítimes diverses.

La Unitat Aquàtica, embrió de la Policia Marítima

Des de l'any 2009, la presència dels Mossos d'Esquadra al mar ha estat representada i exercida per la Unitat Aquàtica. Aquesta Unitat amb competències en aigües continentals i aigües marítimes amb més de 1.200 serveis al mar, rius, canals, estanys i embassaments, ha passat a formar part de la Policia Marítima. Les tasques desenvolupades durant aquests anys, juntament amb el coneixement del teixit social vinculat i la coordinació amb diferents organismes presents en aquest medi, han estat la base per establir les línies d'actuació per a la creació de la Policia Marítima.

Un equip humà amb alta formació especialitzada

Durant el mes de febrer de 2020 es va iniciar el procés selectiu per formar part de la Policia Marítima i integrar-hi una trentena d'agents del cos de Mossos d'Esquadra. A la convocatòria es van presentar més de 400 candidats i candidates (381 homes i 30 dones), on va destacar el nivell de titulacions nàutiques (d'esbarjo, però també professional) i l'experiència en l'entorn marítim.

Aquest procés selectiu es va produir en el context de la pandèmia de la COVID-19 fet que va obligar a redissenyar el cronograma formatiu i d'implantació de la unitat.

La intenció inicial de realitzar el desplegament a l'estiu de 2020 es va veure truncada i es va fer una adaptació al context d'aquell moment amb una prova pilot de desplegament a l'Àrea Marítima Nord (Palamós) a partir de juliol d'aquell any.

Al mes de setembre de 2020 es va engegar el Curs d'Intervenció en Medi Marítim amb una càrrega lectiva de 1.000 hores i que va facilitar a les persones seleccionades coneixements teòrics i pràctics en diversos àmbits com: rescats i salvament en medi aquàtic (inclosa formació específica en salvament en aigües continentals per, si fos necessari, poguessin donar suport en aquest entorn), navegació, orientació i recerques al mar, comunicacions, cartografia, legislació marítima, legislació específica relacionada amb les diferents activitats que es desenvolupen en aquest àmbit com, per exemple, la formació en inspecció de pesca, mitjans electrònics i de seguretat, etc.

També cal destacar l'actualització del conveni entre l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) i la Dirección General de la Marina Mercante (Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana) que ha permès habilitar a tots els alumnes el patronatge de les diverses embarcacions que disposarà el cos de Mossos d'Esquadra. La formació per a l'obtenció d'aquesta habilitació ha inclòs l'estada al Centro de Seguridad Marítima Integral Jovellanos (Astúries) i les pràctiques relacionades.

Amb la finalització de la formació dels efectius que es van seleccionar, aquests van iniciar el seu desplegament, prioritzant el coneixement del territori, els contactes amb organismes i entitats vinculats amb l'entorn marítim i sedimentar la coordinació amb altres institucions.

El Curs d'Intervenció en Medi Marítim amb una càrrega lectiva de 1.000 hores ha facilitat a les persones seleccionades coneixements teòrics i pràctics en diversos àmbits

La base de Palamós, primera en acollir la Policia Marítima durant el 2020

Els ports de Palamós, Vilanova i la Geltrú i l'Ametlla de Mar, competència de la Generalitat de Catalunya, acullen actualment les bases de la Policia Marítima dels Mossos d'Esquadra, amb competències en aigües marítimes territorials, incloent-hi el tram marítim del riu Ebre.

Tal i com es va anunciar en la presentació de la Policia Marítima, la primera seu en acollir aquesta unitat va ser el port de Palamós durant l'estiu de 2020 on Ports de la Generalitat va rehabilitar un edifici del recinte portuari per acollir la nova unitat. A Palamós, els efectius van començar a patrullar, en servei ordinari diürn de dilluns a diumenge amb el suport de diverses embarcacions.

Les tres embarcacions plenament operatives al litoral català

A l'agost de 2021 es va dur a terme al Port de la Selva l'avarada de l'embarcació "Cap de Creus", la primera de les tres embarcacions de monocasc rígid que la Policia Marítima del cos de Mossos d'Esquadra va adquirir durant el 2021. Aquesta patrullera té la seva base al port de Palamós.

El passat mes de març es va incorporar la patrullera "Narcís Monturiol" amb base al port de Vilanova i la Geltrú, i aquest mes de maig la "Josefina Castellví", la última de les tres noves embarcacions amb base al port de l'Ametlla de Mar. Totes tres es troben plenament operatives al litoral català.

Els ports de Palamós, Vilanova i la Geltrú i l'Ametlla de Mar acullen actualment les bases de la Policia Marítima dels Mossos d'Esquadra

L'adquisició d'aquestes tres embarcacions ha suposat una inversió d'1,5 milions d'euros, i s'afegeixen a les dues embarcacions que han estat oferint servei els darrers mesos: la "Neptú II" i la "Thalassa".

La primera es tracta d'una embarcació de casc rígid, de 6,5 metres d'eslora i equipada com a element de propulsió de 2 motors de 200cv cadascun (400 cv). Disposa, més enllà dels elements policials (identificatius i de comunicacions), amb sistemes electrònics de navegació i seguretat (Receptor GPS –AIS–, mòdul de sonda, sistema de radar, sistema de comunicació en banda VHF,...). La segona és una patrullera semirígida cedida judicialment de 12 metres d'eslora i amb quatre motors de 300CV.

Com són les tres noves embarcacions

Les tres noves embarcacions disposen cadascuna d'una eslora total de 12,83 metres i un calat màxim inferior a 0,69 metres, cabinades (màxima visibilitat en totes les direccions des de l'interior) i propulsió amb motors fora borda de gasolina. Del casc destaca el seu disseny hidrodinàmic amb escalons que permet minimitzar el fregament directe amb l'aigua, configuració que facilita la navegació i redueix el consum de combustible.

En condicions de mar plana i sense vent, la velocitat màxima és d'uns 50 nusos i la velocitat de creuer d'uns 40 nusos. L'autonomia de l'embarcació a velocitat de creuer és de més de 390 milles nàutiques.

La cabina disposa de sis seients amb un sistema de seguretat, amb una distribució que permet el comandament i gestió de l'embarcació per part

de dos tripulants. També incorpora elements per a la navegació amb visibilitat reduïda o nul·la, les comunicacions, la senyalització, els sistemes de detecció i interpretació de fons, adequat a una navegació a una distància de 12 milles nàutiques de la costa.

Respecte els equipaments electrònics, més enllà dels elements de navegació i seguretat (Receptor GPS – AIS-, mòdul de sonda, sistema de radar, sistema de comunicació en banda VHF,...), es dota a aquestes embarcacions de dos sistemes que permeten la gestió autònoma d'imatges aèries (dron) i imatges subaquàtiques (ROV submergible),

Cal destacar que aquest tipus d'embarcació està equipada en la seva estructura amb un kit de varada a la platja que permet, en cas necessari, una ràpida reacció de desembarcament.

Complementàriament, per tasques en aigües someres i aigües continentals, es disposen d'embarcacions menors, pneumàtiques, que han demostrat la seva versatilitat i utilitat en actuacions en recerques a les aigües continentals, inspeccions en zones riberenques/deltes i patrullatge en la línia més propera a la costa/port, serveis liderats ordinàriament per la Unitat Aquàtica amb la participació, si és necessari, pels membres de la Unitat de Policia Marítima.

Les noves embarcacions disposen cadascuna d'una eslora total de més de 12m, tenen capacitat per a sis persones i estan equipades amb un kit de varada a la platja que permet una ràpida reacció de desembarcament

Fitxa tècnica de les noves embarcacions

Fabricant	QUER
Eslora	12,83 metres
Mànega	3,53 mànega
Pes	7,8 tones
Calat	menys de 0,69 metres
Capacitat	6 persones
Potència motor	2 motors de 350 cv
Velocitat	50,1 nusos- velocitat màxima 40,1 nusos- velocitat de creuer

La Policia Marítima en xifres

Un inspector cap del servei, un sergent sotscap i un efectiu (amb titulació de capità de la marina mercant) en tasques de coordinació, assessorament tècnic i procediments.

Divisió en **tres sectors**:

- Sector Nord: Port de Palamós
- Sector Centre: Port de Vilanova i la Geltrú
- Sector Sud: Port de L'Ametlla de Mar

Cada sector **es compon de 10 agents**:

- Un sergent cap d'unitat
- Tres caporals
- Sis agents

16 efectius especialitzats en activitats subaquàtiques integrats des de la Unitat Aquàtica.

- Tres mosses (dues a la base de Palamós i una a Vilanova i la Geltrú)

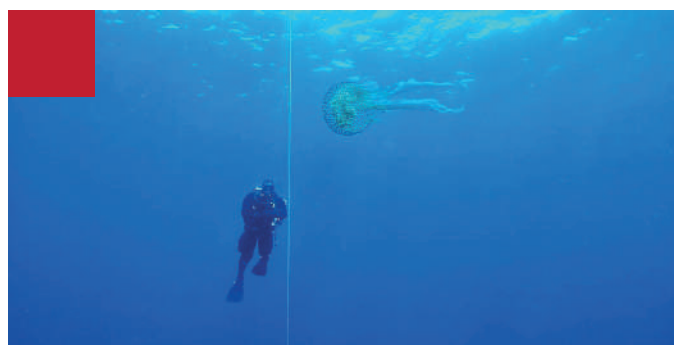
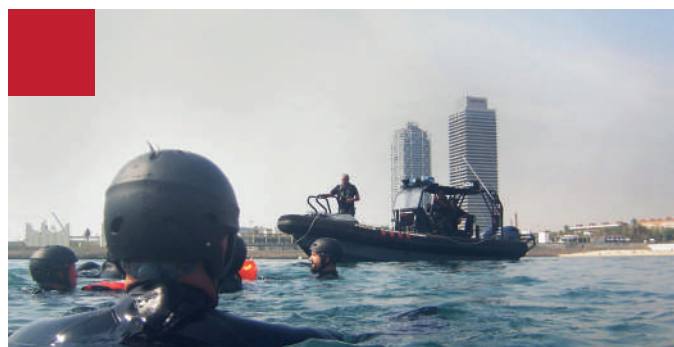
Cinc embarcacions:

- Tres patrulleres (12 m. eslora)
- Capacitat total de 6 places

Equipades amb:

- Sistemes de navegació, detecció, comunicació i senyalització
- Material de salvament, seguretat i contra incendis
- Elements de suport en la vigilància i inspecció (dron i ROV sumergible)

La Policia Marítima està integrada per una cinquantena d'agents. Estan distribuïts en tres sectors: Palamós, Vilanova i la Geltrú i L'Ametlla de Mar

Coordinació, col·laboració i dispositius conjunts

Un dels vectors d'actuació de la Unitat de Policia Marítima ha estat el treball coordinat amb la resta d'actors intervinents en l'àmbit marítim. Un exemple clar és el contacte estret amb Salvament Marítim i els seus respectius centres de control per l'activació en cas de trucades de socors i/o assistència.

Dins de la vessant preventiva cal destacar la tasca d'interlocució en els entorns portuaris i en els espais naturals disseminats pel litoral de Catalunya. En el primer cas, priorititzant la proximitat i el permanent contacte amb els diferents responsables portuaris (principalment guardamolls dels Ports de la Generalitat), però també amb responsables dels centres nàutics.

Durant aquests mesos la Policia Marítima ha actuat activament sobre els diferents espais naturals amb àmbit marítim que disposa el territori català ”

En l'àmbit portuari, durant el primer semestre d'aquest any s'han realitzat un total de 630 actuacions preventives en aquest entorn, principalment en instal·lacions gestionades, directament o indirectament, per Ports de la Generalitat.

Aquestes actuacions es poden resumir en el patrullatge preventiu per la zona portuària, el control de les activitats que es realitzen en aquest espai, vigilància i control de les embarcacions, normativa de pesca i de navegació i les pròpies de seguretat ciutadana.

Des de principis d'any s'han realitzat un total de 18 exercicis/simulacres, dels quals 3 amb Salvament Marítim. També s'han realitzat 117 actuacions terrestres i marítimes en espais naturals (bàsicament preventives). En aquestes actuacions s'han desenvolupat accions per comprovar la flora marina protegida i la correcta instal·lació d'elements de fondeig en aquests espais.

Complementàriament s'ha establert un contacte fluid amb les direccions dels diferents parcs naturals amb l'objectiu d'orientar les actuacions a les casuístiques estacionals dels espais. En alguns casos, algunes d'aquestes activitats s'han realitzat amb

La unitat treballa coordinadament amb altres actors com Salvament Marítim, els seus respectius centres de control per l'activació en cas de trucades de socors i/o assistència ”

Agents Rurals (com és el cas del Parc Natural de Cap de Creus, Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, Parc Natural del Delta de l'Ebre i Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà), amb altres serveis corporatius de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (com per exemple, el control de l'activitat terrestre al Parc Natural del Delta de l'Ebre i el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà).

També cal destacar la coordinació amb diferents policies locals d'arreu del territori, tant per realitzar dispositius conjunts com per donar resposta a requeriments o incidents que s'han produït a la costa. En el marc de la coordinació davant d'incidents, i més enllà de les pràctiques realitzades amb Salvament Marítim, cal destacar els exercicis i pràctiques conjunts dutes a terme amb la Guàrdia Urbana de Barcelona (Servei de Platges) i la Creu Roja

Més de 2.311 actuacions en el primer semestre de l'any

Des de principi d'any la Unitat de Policia Marítima ha realitzat un total de 2.311 actuacions/serveis, les quals engloben tasques preventives i reactives desenvolupades als entorns marítics, als portuaris de platges, als litorals (línia terrestre de costa) i, donant suport en actuacions en aigües continentals. Entre tots els serveis duts a terme destaquen les 463 actuacions en l'àmbit marítim, les 768 en entorns portuaris i 155 en platges.

També s'han realitzat un total de 38 assistències (genèriques o de remolc d'embarcacions), així com 32 dispositius de recerca/localització d'objectes i persones, a les que cal sumar 41 actuacions fetes des de la Unitat Aquàtica.

La Policia Marítima ha realitzat enguany un total de 1.869 actuacions, un 41% durant els mesos de juliol i agost. Un 45,9% s'han realitzat en els entorns portuaris ”

Seguint amb l'estratègia de proximitat, durant aquest any s'han realitzat un total de 168 contactes/reunions amb els diferents actors de l'entorn marítim.

A més, també s'han fet un total de 62 inspeccions, centrades, principalment, en la pesca professional (en coordinació amb les Unitats Regionals de Medi Ambient), la inspecció d'embarcacions i documentació de patronatge, activitats amb motos aquàtiques, activitats subaquàtiques, empreses de lloguer d'embarcacions lleugeres i establiment de boies i senyalitzacions.

De l'activitat ordinària de patrullatge per aquests entorns s'han realitzat un total de 61 denúncies per diverses infraccions, entre les quals destaquen el fondeig en zones de bany o en zones amb flora marina protegida (posidònia), navegar amb velocitats superiors a les permeses o en zones expressament restringides, pesca en llocs prohibits, arts de pesca mal senyalitzades o sense identificar.

Alguns dels serveis/actuacions més rellevants del 2022 i el 2021:

23/06/2022. Pels volts de les deu de la nit la Policia Marítima de l'Ametlla de Mar estava patrullant en aigües del Castell de Tamarit quan va rebre avís de la Torre de Salvament Marítim. Un home i una nena de deu anys estaven nedant amb moltes dificultats a la platja de l'Arrabassada, a Tarragona, i no podien tornar a terra. La dotació els va localitzar agafats a una boia i, tot i les dificultats d'ones de mig metre i un fort vent de llevant, els van rescatar des de l'aigua i els van pujar a bord de la patrullera, per traslladar-los al port de Tarragona.

18/04/2022. Un Veler amb dos tripulants a bord, un home i una dona, a davant del port de Vilanova va quedar enganxat amb una xarxa fantasma, tant a l'hèlix com a l'orsa. L'home estava a l'aigua intentant desenredar la xarxa i es va quedar sense forces. Agents de la Policia Marítima es van tirar a l'aigua per socórrer al senyor, que ja no tenia forces per pujar a bord, i intentar desenredar la xarxa de l'hèlix. Després de més de 30 minuts fent petites immersions per tallar la xarxa, es va poder netejar tant l'hèlix com l'orsa i l'embarcació va recuperar propulsió

16/9/2021. Rescat dels tres tripulants d'un veler de 12 metres d'eslora encallat a les roques de Cala dels Canyers de Palamós, a causa d'un temporal que els impedia tenir visibilitat de la zona. Aquesta embarcació es trobava amb una via d'aigua. Es va col·laborar en la protecció i rescat dels tres tripulants i posterior trasllat a Palamós.

4/9/2021. Menor amb una cama atrapada entre el casc de l'embarcació i la defensa metàl·lica on estava embarcada juntament amb dos menors més i un patró major d'edat al Baix Empordà. A més, l'embarcació estava embarcant aigua perdent la flotabilitat. Es van fer tasques de flotabilitat i el trasllat de les menors a port amb l'embarcació policial.

22/8/2021. Embarcació accidentada al topar contra unes roques submergides i presenta una via d'aigua. Ubicació en navegació entre Calella de Palafrugell cap a l'Estartit. Es van embarcar els cinc tripulants a la "Thalassa" i dos agents es van fer càrrec de l'altra embarcació controlant la via d'aigua i assegurant la flotabilitat. Es va navegar cap al port més proper, en aquest cas el Port de Fornells-Aiguablava.

16/7/2021. Torre Salvament Marítim Barcelona va informar d'embarcació, tipus Ilaüt, amb set persones presentava una avaria i tenia via d'aigua. Es van desplaçar recursos a la zona (entre les Illes Formigues i Cap Roig), i es va localitzar embarcació amb set persones d'edat avançada. Es van assegurar les persones i l'embarcació, realitzant-se remolcament fins al port de Llafranc.

Com a suport a altres unitats territorials del cos de Mossos d'Esquadra s'ha participat en 42 dispositius de protecció d'esdeveniments marítims com esdeveniments esportius, arribada de creuers i esdeveniments culturals, entre d'altres.

Entre l'1 d'abril i el 27 de juny la Unitat de Policia Marítima va donar seguretat a 26 creuers que van portar un total de 22.564 passatgers, els quals van arribar a Palamós i Roses.

Aquestes són algunes de les proteccions d'esdeveniments:

La Unitat ha dut a terme una vintena de proteccions d'esdeveniments desenvolupats en l'entorn marítim i/o costaner

19 i 20/2/2022. Cobertura a la prova puntuable pel campionat del món de vela lleugera 29ers. Durant la prova es van aplegar un centenar d'embarcacions amb tripulacions de diferents països. La meteorologia del segon dia va ser rigorosa, motiu pel qual els agents van haver de socórrer alguns participants amb dificultats.

17 al 20/2/2022. Cobertura a la Palamós Optimist Trophy de vela, on hi havia 550 embarcacions de 26 països diferents. Aquesta regata és referent mundial de la classe optimist per la seva qualitat tècnica i l'alt nivell dels participants.

15/5/2022. Cobertura de seguretat amb l'embarcació "Narcís Monturiol" i "Thalassa" de la Swing for ELA, la travessa solidària que surt del port de Calafat fins al Port de Cambrils de 24 km en la que la Policia Marítima també va participar amb un equip de natació.

1/5/2022. Cobertura amb l'embarcació "Josefina Castellví" a la competició Tuna Race 2022 celebrada a l'Ametlla de Mar.

4/6/2022. Participació en el dispositiu de la cursa de natació solidària ONCOSWIM, entre L'Estartit i Calella de Palafrugell amb l'embarcació "Cap de Creus"

5/6/2022. Dispositiu per donar seguretat al triatló de Mataró amb l'embarcació "Narcís Monturiol".

Suport a la Unitat Aquàtica en aigües continentals

També s'han cobert altres esdeveniments com l'arribada dels reis mags a Barcelona, el dispositiu de seguretat de la revetlla de Sant Joan i els castells de focs artificials de Palamós i l'Estartit.

D'altra banda la Policia Marítima ha estat present en la Fira de Cornellà Diving Show i a la Fira Marítima Costa Daurada celebrada a Cambrils.

Presència a les xarxes socials des de la seva creació

Des del seus inicis la Policia Marítima ha estat present en nombroses publicacions a les diferents xarxes socials del cos de Mossos d'Esquadra (Twitter, Facebook i Instagram). S'ha pogut posar de rellevància actuacions d'assistència i auxili, algunes d'elles durant el patrullatge i, d'altres, en coordinació amb altres organismes.

Aquests són alguns exemples:

